

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN
TỔ LỊCH SỬ ĐỊA LÝ

MÔN LỊCH SỬ ĐỊA LÝ
(Từ ngày 28/04/2025 đến ngày 03/05/2025)
Bài 23. VIỆT NAM ĐẦU THẾ KỈ XX

A. LÝ THUYẾT

3. Những hoạt động yêu nước của Nguyễn Tất Thành

- Chủ trương: Sang phương Tây xem họ làm thế nào rồi trở về giúp đồng bào.
- Hoạt động tiêu biểu:
 - + Năm 1908, Nguyễn Tất Thành tham gia cuộc biểu tình chống sưu cao, thuế nặng ở Thừa Thiên Huế.
 - + Ngày 5-6-1911, Nguyễn Tất Thành ra đi tìm đường cứu nước.
 - + Trong 6 năm, cuộc hành trình của Nguyễn Tất Thành qua nhiều nước ở châu Á, châu Phi, châu Mỹ, châu Âu.
 - + 1917, tại Pháp, tham gia các hoạt động yêu nước, tiếp nhận ảnh hưởng của Cách mạng tháng Mười Nga, tư tưởng chuyển biến mạnh mẽ.

B. VÍ DỤ (nếu có)

C. BÀI TẬP ÁP DỤNG

Câu 1: Lập và hoàn thành bảng tóm tắt (theo gợi ý dưới đây) về những tác động của cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất của thực dân Pháp đối với Việt Nam.

Lĩnh vực	Tác động
Chính trị	
Kinh tế	
Văn hoá, giáo dục	

Câu 2: Chủ trương cứu nước của Phan Bội Châu và Phan Châu Trinh có điểm gì giống và khác nhau?

*** Điểm giống nhau:**

.....

.....

.....

.....

.....

*** Điểm khác nhau:**

Nội dung	Phan Bội Châu	Phan Châu Trinh
Kẻ thù trước mắt		
Nhiệm vụ trước mắt		
Hình thức, phương pháp đấu tranh		

CHỦ ĐỀ 1. VĂN MINH CHÂU THỔ SÔNG HỒNG VÀ SÔNG CỬU LONG
(tiết 1 và 2)

A. LÝ THUYẾT

1. Châu thổ sông Hồng

a. Quá trình hình thành và phát triển

- Diện tích khoảng 15 000 km², do sông Hồng và sông Thái Bình bồi đắp.
- Trải qua quá trình khai thác lãnh thổ, châu thổ sông Hồng đã có nhiều thay đổi do hoạt động đắp đê, lấn biển và sự xuất hiện các công trình thủy lợi - thủy điện ở vùng thượng nguồn.

b. Chế độ nước sông Hồng

Có hai mùa rõ rệt:

- Mùa lũ từ tháng 6 đến tháng 10, chiếm tới khoảng 75% lưu lượng dòng chảy cả năm, lũ lên nhanh và đột ngột, đem theo lượng phù sa lớn mở rộng châu thổ.
- Mùa cạn từ tháng 11 đến tháng 5 năm sau.

c. Quá trình con người khai khẩn và cải tạo châu thổ, chế ngự sông Hồng

- Vào thiên niên kỉ thứ nhất và thứ hai, dân di cư từ vùng trung du xuống dọc hai bên bờ sông, sang phía đông và đông nam.
- Từ thế kỉ X đến thế kỉ XIII, nghề trồng lúa nước phát triển thịnh vượng (dưới thời Tiền Lê và thời Lý), dân số tăng lên nhanh chóng.
- Cuối thế kỉ XIII, công trình đê lớn chống lũ đầu tiên được xây dựng vào năm 1248 (dưới thời Trần). Đầu thế kỉ XX, hệ thống đê đã có độ dài 4000 km và tiếp tục được nối dài thêm ở những giai đoạn sau.

2. Châu thổ sông Cửu Long

a. Quá trình hình thành và phát triển

- Diện tích khoảng 40 000km² (4 triệu ha), do hệ thống sông Cửu Long bồi đắp. Là một châu thổ trẻ, hình thành cách đây hơn 2000 năm, hàng năm vẫn lấn tiếp tục lấn ra biển.
- Có nhiều ô trũng lớn bị ngập nước vào mùa lũ. Rừng ngập mặn phát triển.
(- Hiện nay, do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu nên quá trình sụt lún, xâm lấn bờ biển diễn ra mạnh trên bán đảo Cà Mau.)

b. Chế độ nước sông Cửu Long

Có 2 mùa rõ rệt:

- Mùa lũ từ tháng 7 đến tháng 11, chiếm khoảng 75% lưu lượng dòng chảy cả năm. Nước sông khá điều hòa, lũ lên chậm và rút chậm.
- Mùa cạn từ tháng 12 đến tháng 6 năm sau, chiếm khoảng 25% lưu lượng dòng chảy cả năm.

c. Quá trình con người khai khẩn và cải tạo châu thổ, chế ngự sông Cửu Long

- Từ thế kỉ I, cư dân Phù Nam đã sinh sống và khai khẩn, thành thị Óc Eo của họ là thương cảng lớn nhất ở Đông Nam Á trong suốt bảy thế kỉ đầu công nguyên.
- Từ thế kỉ VII đến thế kỉ XVI, Chân Lạp thôn tính nhưng không khai khẩn nơi đây khiến vùng này bị bỏ hoang.
- Từ cuối thế kỉ XVI đến đầu thế kỉ XVII: lưu dân người Việt tự tiến hành khai phá, trồng trọt.
- Từ cuối thế kỉ XVII đến đầu thế kỉ XVIII: công cuộc khai phá được tiến hành có tổ chức: các chúa Nguyễn cho khai hoang và xây dựng các công trình thủy lợi như kênh Vĩnh Tế, kênh Thoại Hà, kênh Tháp Mười, Chợ Gạo,...

B. VÍ DỤ (nếu có)

C. BÀI TẬP ÁP DỤNG

1. TRẮC NGHIỆM: khoanh tròn vào đáp án đúng nhất

1. Châu thổ sông Hồng tiếp giáp với

- A. địa hình núi cao ở phía bắc.
- B. địa hình đồi núi thấp ở phía đông nam.
- C. vùng đồi thoải ở phía nam.
- D. vùng đồi ở phía bắc và tây bắc.

2. Dựa vào hình bên và kiến thức đã học, hiện nay, châu thổ sông Hồng phát triển mạnh về phía biển ở:

- A. Hải Phòng, Thái Bình.
- B. Thái Bình, Ninh Bình.
- C. Hải Phòng, Hải dương.
- D. Bắc Ninh, Nam Định.

D. DẶN DÒ

- Hoàn thành nội dung chủ đề 1 vào vở ghi bài.
- Hoàn thành và làm bài tập vận dụng.
- Chuẩn bị trước bài mới.

Mọi thắc mắc quý PHHS và học sinh vui lòng liên hệ:

GVBM: Nguyễn Thị Mỹ Lệ

-SĐT: 0933156546

